Obr.1. *Jubilant pri vstupe do GMB*

Významné životné jubileum – nádherná výstava

Akademický maliar Doc. Martin Činovský, Art.D., rodák z Levoče (8.03.1953) oslávil významné životné jubileum plný tvorivých síl a životného optimizmu. Oslávil ho tak, ako sa patrí na tvorivého umelca, samostatnou výstavou. Vernisáž výstavy

„Martin Činovský – Známková tvorba“

ktorá bola otvorená 13.3.2013v Galérii mesta Bratislavy, v Pálffyho paláci na Panskej ulici v Bratislave potrvá do 28 apríla t.r.[1]

Obr.2. Plagát výstavy, tvorca M.Č.

Výstava predstavuje jeho celoživotnú tvorbu v známkovej tvorbe Československa a Slovenska. Je jediným slovenským rytcom, ktorý rytecky vstúpil do tvorby obidvoch štátov. Umelecky sa jeho tvorba odvíja od umeleckého štýlu jeho učiteľa Prof. Albína Brunovského, rytecky od Jozefa Herčíka, významného rytca československých i českých poštových známok.[2]

Obr.3. Pohľad do auditória vernisáže. Prvý rad, zľava doprava. Dr. M. Vančo, PhDr. I. Jančár, riad. GMB, Marta Činovská, manželka jubilanta, M.Č, M. Maďarič, minister kultúry SR, Ing. V. Podhorský, gen. riad sekcie elektr. komunikácie a poštových služieb MDPR SR, Ing. J. Brichtová, riad. sekcie pôšt MDPR SR, M. Ňaršík, predseda ZSF

Množstvo významných osobností umeleckého i spoločenského života na vernisáži spolu so sprievodným kultúrnym programom dodali podujatiu spoločenskú vážnosť a slávnostnú atmosféru. Moderovanie vernisáže s jemnou eleganciou urobila Mgr. M. Ščolíková. Účinkujúci umelci Alena a Ivan Čermákovci predstavili aj hudbu jubilanta, tej umeleckej časti profilu jubilanta, ktorá je menej známa ako jeho známková tvorba.

Obr.4. *Hudobné duo, manželia Čermákovci pri vystúpení*

Obr. 5. *A. Čermáková spieva šansón na hudbu M. Činovského*

Záštitu nad výstavou prevzal minister kultúry Slovenskej republiky Marek Maďarič, ktorý patril aj k prominentným gratulantom.

Obr.6. *Gratulácia ministra kultúry*

Obr.7. *Dr. M. Vančo pri prejave. Vzadu I. Čermák, moderátorka Mgr. M. Ščolíková, A. Čermáková*

Jubilanta predstavil Mgr. Martin Vančo. PhD, kurátor výstavy a zástupca SP a.s. S menom jubilanta sú spojené pozoruhodné prvenstvá. Je prvým slovenským rytcom, ktorý prenikol do rýdzo českej ryteckej dominancie v československej známkovej tvorbe. Rytina známky „X. Majstrovstvá sveta vo volejbale“ (1986) bola prvou z 20 rytín známok s názvom Československo. Je zakladateľom ryteckej školy na Slovensku. Z jeho liahne rytcov na Katedre grafiky Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave vyšli štyria mladí rytci poštových známok pôsobiaci v súčasnej slovenskej známkovej tvorbe.

Je autorom a rytcom prvej príležitostnej poštovej známky Slovenskej republiky (1.1.1993) a prvej slovenskej poštovej známky v eurovej mene (1.1.2009). Bol prvým predsedom Realizačnej komisie známkovej tvorby MDPT a od počiatku éry slovenskej známkovej tvorby pôsobí v Návrhovej komisii známkovej tvorby ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií (MDPT), teraz ministra dopravy, pôšt a regionálneho rozvoja (MDPR).

Známka v hárčekovom spracovaní „400 výročie Žilinskej synody“ získala 1.miesto v súťaži o Najkrajšiu rytú známku Európskej únie, Grand Prix de l’Art Philatélique v Bruseli v roku 2011 (výtvarný návrh prof. Dušan Kallay) a 3.miesto v súťaži Grand Prix de ľExposition WIPA 2012 považovanú za súťaž o najkrajšiu známku sveta. Známka „Ľudovít Štúr“ (1995), (výtvarný návrh J. Baláž) otvorila svojim tretím miestom v Grand Prix WIPA 1997 vstup slovenskej známkovej tvorby na svetovú scénu.

***Obr.8**. J. Brichtová predstavuje tvorbu M.Č.*

Jubilantovu známkovú tvorbu a jej miesto v známkovej tvorbe Slovenska ako celku predstavila v pôsobivom prejave Ing. Brichtová (obr.8.) Vyzdvihla osobitosť jeho tvorby i jeho spoluprácu z ostatnými tvorcami slovenských poštových známok. V tandeme s vynikajúcimi tvorcami slovenských poštových známok, akademickými maliarmi J. Balážom, D. Kállayom, D. Grečnerom, D. Nágelom, I. Bencom a K. Felixom, ale aj ako výsledok jeho samostatnej autorskej tvorby, vznikli skvosty slovenskej známkovej tvorby predstavené na výstave. Osobitne treba pripomenúť jeho spoluprácu s nestorom slovenskej známkovej tvorby, akademickým maliarom Jozefom Balážom, ktorý by sa dožil v marci t.r. 90 rokov. Ich spoločná výstava sa konala pred desiatimi rokmi pri príležitosti ich okrúhlych životných jubileí.[3]

Počas 20 rokov existencie samostatnej slovenskej známkovej tvorby realizoval okolo 150 výtvarných návrhov a rytín emisií poštových známok. Trinásťkrát získal Cenu ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií za najkrajšiu známku roka a cenu generálneho riaditeľa SP a.s. „Krištáľová známka“ za najlepšiu rytinu roka 2010. V roku 2004 mu bol udelený rad Rytiera umenia a literatúry Francúzskej republiky. Je spoluautorom (spolu s J. Balážom) portrétu M.R. Štefánika, ktorý bol zobrazený na spoločnej slovensko – francúzskej / francúzsko –slovenskej známke a rytcom slovenskej verzie známky (2003).

A ešte dodávam, že je Čestným členom Klubu filatelistov Ladislava Novotného v Bratislave (2005), Klubu filatelistov Tirnavia v Trnave a nositeľom Zlatého čestného odznaku Zväzu slovenských filatelistov (2012).

Po spoločenskom programe nasledovali početné gratulácie a autogramiáda jubilanta.

Pripájam sa k početným gratulantom v mene slovenských filatelistov i v mene čitateľov webovej stránky ZSF, redakcie a redakčnej rady zväzového časopisu Spravodajca ZSF.

Do ďalších rokov želáme jubilujúcemu autorovi

a rytcovi slovenských poštových známok veľa tvorivých síl, inšpiráciu,

bystré oko a pevnú ruku pri tvorbe ďalších krásnych poštových známok.

Milý jubilant, nech Ťa naplní radosť z toho, že si Tu,

hrdosť z toho čo si vytvoril

a silná viera, že pred Tebou sú ďalšie zmysluplné dni

Po organizovanej časti programu nasledovalo príjemné občerstvenie a návšteva výstavy. Výstava predstavuje umeleckú a rytecku tvorbu jubilanta od A-Z. Záujem hostí vernisáže o výstavu bol veľmi veľký.

Obr.9*. Návštevníci výstavy mali čo fotografovať..*

Obr. 10. *Panel s prvou autorovou rytou známkou 100 rokov volejbalu z roku 1986*

Obr. 11. *Ukážka známkovej tvorby Československa*

Výstava vzbudila záujem slovenskej televízie a rozhlasu[4-6], vytvorila priestor pre neformálne diskusie návštevníkov i činnosť jej redaktorov.

Obr. 12. *M.Č. predstavuje výstavu ministrovi kultúry a riaditeľovi GMB*

Obr. 13. *Interview M.Č. pre RSTV Ako vznikala prvá slovenská známka?*

Na výstavu prišli jubilantovi gratulovať obdivovatelia jeho umenia, kolegovia umelci, tiež jeho študentky. Nechýbali tam ani filatelisti z celého Slovenska a jeho detskí obdivovatelia z krúžku mladých filatelistov v Bratislave. A je samozrejmé, že na výstave nechýbal stánok Slovenskej pošty – Pofisu.

Obr. 14. *M. Vančo gratuluje v mene Slovenskej pošty a.s.*

Obr. 15. *V. Podhorský pri gratulácii*

Obr. 16. *J. Brichtová pri gratulácii*

Obr. 17. *Riaditeľ GMB I. Jančár vinšuje*

Obr. 18. *Gratulácia od Dipl. Ing. Juraja Zachara, MBA - riaditeľa redakcie WHO IS WHO, zástupcu pre Slovensko a Česko.*

Obr. 19. *Prof. D. Kállay pri gratulácii*

Obr. 20. *Kolegovia umelci gratulujú. Obr. zľava/doprava: MČ, František Hulín – zberateľ umenia a mecenáš výtvarníkov, Zdeno Brázdil, akad. maliar, Doc. Stanislav Harangózó, akad. maliar, Igor Piačka, akad. maliar*

Obr. 21. *Študentky Pedagogickej fakulty UK prišli pozdraviť svojho pedagóga (foto Ľ.Floch)*

K výstave bola vydaná príležitostná tlač a príležitostná pečiatka, o ktoré bol veľký záujem. Účastníci vernisáže využili príležitosť, že mohli získať autorov podpis na príležitostnú tlač (Pofis 058 PT 472/13) a spolu s príležitostnou pečiatkou vznikol zaujímavý filatelistický doklad o účasti na tejto výnimočnej slávnostnej udalosti. Príležitostná pečiatka (Pofis PPP 09/13) zobrazuje jubilejnú 60-ku s logom MČ a v strede je štylizovaný elektrokardiogram autorovho srdca, ktoré bije pre známkovú tvorbu.[5]

Obr. 22. *Filatelisti na autogramiáde autora*

Obr. 23. *Deti na autogramiáde*

Obr. 24. *Pri stánku POFIS-u*

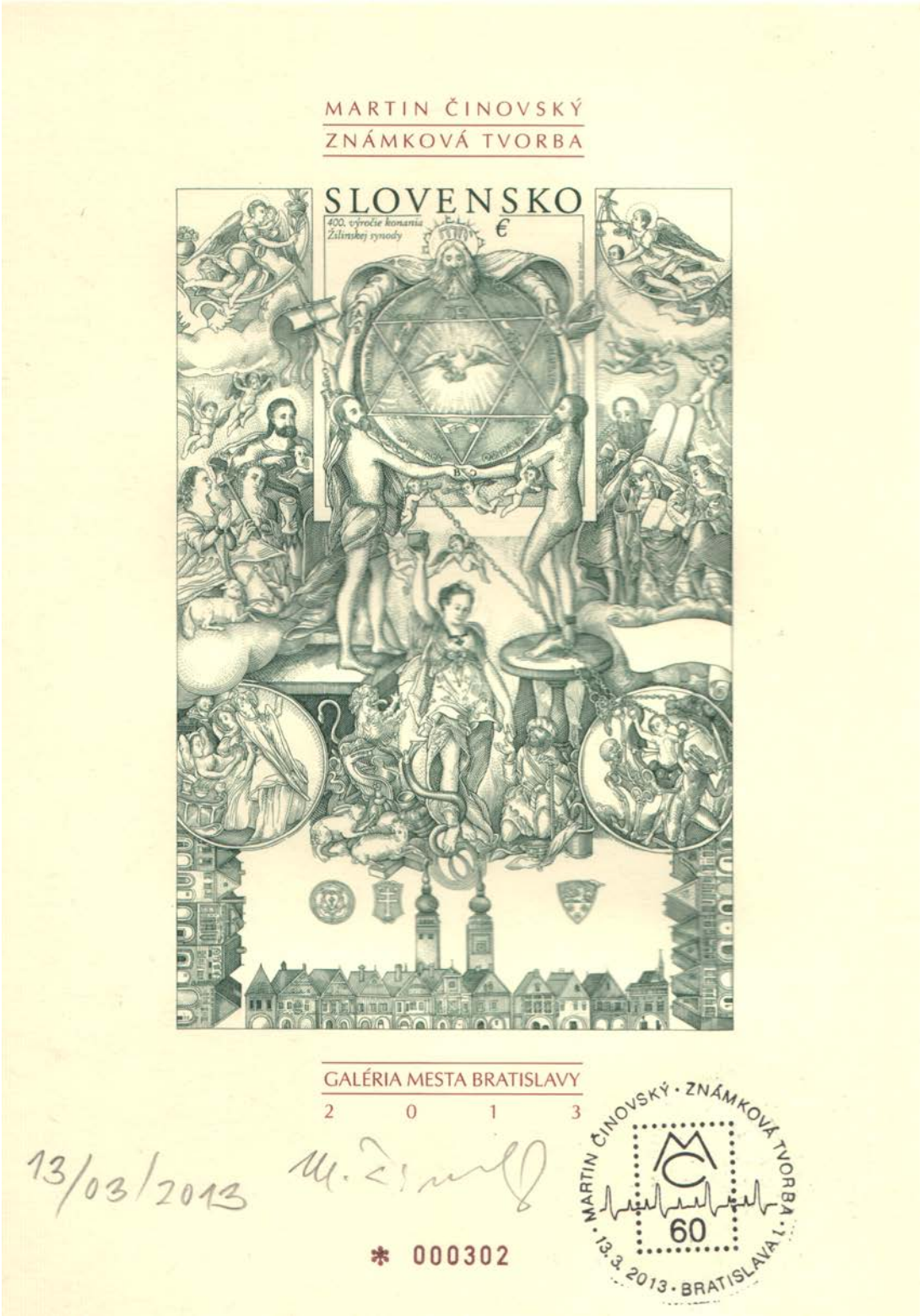

Obr.25. Príležitostná tlač výstavy s príležitostnou pečiatkou a autogramom M.Č.

Akademický maliar Doc. Martin Činovský, ArtD v súčasnosti pôsobí ako docent na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Okrem intenzívnej práce v oblasti známkovej tvorby sa venuje aj voľnej a úžitkovej grafike, knižnej ilustrácii, maľbe a komponuje hudbu. Žije a tvorí v Bratislave.

Na výstave fotografovalo viacero návštevníkov, vrátane mňa. Do tohto príspevku som použil s dovolením autora Jána Alexandra Domana (a.r.p.s.) obrázky z jeho fotografickej reportáže podujatia[2]. Ján Alexander vyštudoval fotografiu vo Veľkej Británii. Toho času žije a tvorí v Bratislave. Ako člen Spoločnosti kráľovskej fotografickej asociácie (a.r.p.s.) sa profesionálne venuje tomuto umeniu už viac ako 40 rokov.

Autor: Doc. Ing. Ľubomír Floch, PhD.

Fotografie: Ján Alexander Doman (a.r.p.s.)

Grafické spravovanie: Ing. Martin Polovka, PhD.

Informačné zdroje a literatúra

1. Ľ. Floch: Významné životné jubileum – nádherná výstava. Spravodajca ZSF 2013(1), webová stránka Zväzu slovenských filatelistov www.slovenskáfilatelia.sk
2. Webová stránka Martina Činovského. http://www.martincinovsky.sk/
3. Jubilujúci autori. Jozef Baláž & Martin Činovský. Výstavný katalóg. Vydavateľ: Poštové múzeum SP š.p., Banská Bystrica 2003.
4. Správy RTV 17.03.2013, 19,00. http://www.stv.sk/online/archiv/spravy-stv?id=52711&date=2013-03-17&section=37193#2214/6/.
5. Martin Činovský. Interview pre STV – vysielanie pre región Západné Slovensko 13.3.2013 https://mail.google.com/mail/?shva=1#inbox/13da11ab13483cf2
6. Martin Činovský: Vec verejná, relácia v SRO1, marec 2013. Webová stránka Slovenského rozhlasu http://www.rozhlas.sk/radio-slovensko/vec-verejna/Martin%20%C4%8Cinovsk%C3%BD/Martin-Cinovsky?l=3&i=59356&p=1
7. Webová stránka Pofis www.pofis.sk